

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

Megyei érdekű társadalmi és közgazdasági hetiközlöny

A Bácsbodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal KULA, TELEFON 14 Hirdetések árszabás szerint Nyílt-tér soronként 30 fillér	KISS GYULA B.-B. vm. közs. jegyzők egyes. elnöke SZERKESZTŐSÉG BERCSÉNYI JÓZSEF B.-B. vm. közs. jegyzők egyes. főjegyzője	Főszerkesztő BERKOVITS REZSŐ Felelős szerkesztő BERKOVITS MÁRK	Előfizetési díj negyedévre 2 K félre 4 K, egész évre 8 K Egyes szám ára 20 fillér Megjelen vasárnap
---	---	---	--

XVII. évfolyam

KULA, 1913 július 13.

28. szám

Nyilatkozat,

mely szerint alulírt községi előjáróság az ujverbázi összlakosság nevében ezennel kijelenti, hogy a „Bácsmegyei Függetlenség“ 53-ik számában „Kortez-sold“ címe alatt Kiss Gyula jegyző itteni helyettesítésére vonatkozó közlemény tartalma szóról-szóra valótlanságon alapszik és így sem annak tartalmával sem hangjával sem irányával nem azonosítja magát Verbászon senkisével aki a községben a békének, a szeretetnek és a község fejlődésének a híve, mert az egész község Kiss Gyula úr itteni működésével teljesen meg van elégedve és kifogást nem tett és nem tesz az ellen, ha itteni eredményes helyettesítését még tovább is vállalja, mert fáradságtalan köztevékenysége nemcsak az egész községre, hanem annak minden egyes lakójára nézve is csak hasznára és javára volt és van.

Ez a helyzet is csak azt igazolja, hogy mi Överbász községgel a legjobb egyetértés és testvéri viszonyban élünk és azért visszautasítunk minden olyan támadást, mely a két község közti jó viszonyt érinti, — egyáltalán nincsen szüksége Ujverbásznak arra, hogy a „Bácsmegyei Függetlenség“ hasábjain hivatatlanként avatkozzanak a községnek — hála az Istennek — elég jól vezetett ügyeibe.

Ujverbász, 1913. július 8.

Klein Jakab esküdt	Becker Károly bíró
Mensch Jakab esküdt	Krautwurst Miklós II. bíró
Krautwurst Fülöp közs. pénztáros	Biró Adolf esküdt
Krautwurst Fülöp adószedő	Stiefelmayer Henrik esküdt
Krautwurst János közgyám	Graf Péter esküdt

A csók.

— Ha igazán szeretne, nem kívánna tőlem azt, hogy megcsókoljam.

— Ha igazán szeretne, egész természetesen találja, hogy vágyakozom a csókja után. Hiszen ez a szerelem legbizonyosabb jele.

— Az. A szerelem bizonyos jele. Csakhogy ez egyuttal bélyegez is.

— Nem értem.

— Persze, hogy nem érti. Mert maguknak férfiaknak egy csók semmi, de nekünk: minden. Maga bizonyára nem engem csókolna meg először, de én magát először. Mert egy férfi leptonnyomon csókolódik, a tisztességes leány pedig a rokoni csókon kívül más idegent nem csókol meg.

— Na, csakhogy kirukkolt vele! Hát én idegen vagyok magának? Jó volt ezt megtudni. Persze, egy idegent csak nem is csókol meg!

— Szeretem magát ugyan, de látja én becsületes leány vagyok.

— Hát olyan ember vagyok én, akit becsületlenül megcsókolni?

Ingerülten járt le-föl a szobában a fiatal férfi, mialatt a leány előkeresett a munka-asztala fiókjából egy újságból kivágott papírszeletet, s odamutatta a fiatalembernek:

— Emlékezik Béla, még erre a tárcájára? Tavaly írta, vagy harmadéve. „A csók.“ Látja, hogy megőrzöm a dolgait. Akit pedig az ember nem szeret, annak a dolgaival sem törődik. Szép tárcá. És olyan igaz. Maga talán már el is felejtette, mi van benne. Hiszen annyit ír, hogy emlékezhettek egy tárcájára. Üljön le, gyűjtsön rá, és hallgassa végig, majd elolvasom. Talán érde-

A női lélek.

Sohasem volt annyira előtérben a nő helyzetének kérdése a társadalomban, mint manapság és sohasem, még a rokokó divat hajporos, parókás, menüettes korában sem foglalkoztak annyira a nővel, mint napjainkban. Typus volt mindig. A „nem jó az embernek egyedül lenni“ typusa, segítőtárs, inspiráció, öldöklő csatákat vivott érette a férfi, regéket lobbantott föl miatta a szenvedély és a lovag boldog volt, ha térdre hullva vehette át egy mosoly kíséretében ideáljától a szalagot. Nekünk legalább így beszélték, abból az időből, amikor még a nő tisztán csak nő volt. Ideál, magas piedesztálon, ahová helyezte a tisztelet, a megbecsülés, a gyöngébbet összeroppanástól féltő erő.

Feleség volt a nő. Így szoktuk meg őt; fején a földi gondviselés, az anyaság, házaselet glóriás koszorújával. Dolgozott is; tény. Verejtke is hullt; szürös is volt az a koszorú, elismerem. De én úgy érzem, hogy még ezzel a tövises koszorúval is a homloka körül, mosolyognia kellett neki, épen azért, mert kellett értékelnie önmagát. Ha nem mosolygott volna gyötrelmei között, nem lett volna nő. Typus volt a lelke is. Egy külön fogalmat alkotott, a női lélek diszkrét, fátyolosabb fogalmát. Ezt a zománcot, a szelidség, a nemes, vonzó gyöngédség évezredes derült patináját nem tudta megtagadni, s ezért kellett neki mosolyognia gyötrelmei között is.

A világ forog. A kezök új eszméket hoznak és nem csodálkozunk, hogy a fogékony női lélek hozzá simult ezekhez az új eszmékhez. A hitnek, a hazaszeretnek, a munkának, az áldozatkészségnek eszméi fölfakadhattak a női lelkében, tanubizonyosság reá a történelem sok vértanuja, amazonja, szelid arcu nagyszonya. Rosszat a nő sohasem tett, glóriását igen és bárhogy jutott is ehhez a glóriához, ha munkájának eszköze föltörte is a kezét, azért még mindig nő maradt.

A megacélosodott lelkü s karu nő sem lett soha cimborá és nem pajtáskodás övezte, hanem tisztelő hódolat. Nőességét megőrizte mindig és jaj egy nőnek, ha épen ezt veszíti el. A férfi elbukik, elzüllyk, a részeg férfi mellett elmenve nem érzünk borzadályt, de nem hinném, hogy művelt lélek ne undorral forduljon el egy káromkodó kofától, egy szabadszájú nőtől, vagy egy olyantól, ki az útszéleken támolyog. Miért van ez? Miért érzünk az ilyen nő mellett borzadályt? Mert el-

vesztette nőiségét, mert megszoktuk azt, hogy egy nőt csak tisztelnünk szabad és ezt a tisztelést a nő, a saját természeténél, női mivoltánál fogva, önmaga váltsa ki bennünk.

Azután a világ fordult megint. Fölfakadt valami. A régre azt mondták: ósdi, — az újra pedig, hogy modern, és a női lélek alkalmazkodott megint. Megjelentek a fölvilágosodott jukkerleányok, akik mindent tudnak és mindent megértenek, akik épen csak hogy megmaradnak az innesső partokon. Társaságukból hazamenve kezdtünk gondolkozni és őszintén szólva, mindnyájan megítéltük őket, mert „eredetiek“ — nem kedvesek, nem jó kedvűek! — voltak és ha nem mondtuk is ki, mindnyájan éreztük, hogy a nőiességen valami kis szépség-hiba esett. Mulattunk velők, mert letűntek és sajnáltuk is őket, mert tudtuk, hogy ezek után föltétlenül csökkenni fog a nő iránt kötelező hódolat. Cigaretta? Nem baj! Miért ne? De ha egy hosszúszerű pipát dugnának a szájukba, akkor már elfordulnánk tőlük. Miért? Itt van valami distancia! Ugyanaz, ami van a könnyű, vékony cigarettá és az öblös tajték-pipa között. Valami, ami nem nőies, azt mondjuk reá, hogy nem illik. Miért? Tudja Isten, csak olyan furcsa. Nem illik no! A nőtl mindig megvárjuk, hogy legyen a tettein, modulatán, szaván, még a műveltségén is valami graciozítás, valami baj s nyilvánuljon meg az a bizonyos női lélek...

Ezek a jukker-leányok föl is nőttek. Lettek jukker-teleségek. A férjhezmenetel kicsit nehezen ment, mert mindenkiel egyformán pajtások voltak, az ismerős férfiak lelken állandó, vonzó nyomot nem hagytak, mert a közeledőből önmaguk oltották ki a vágyat, hogy egy életre hozzájuk kössék magukat. Az ilyen leányokkal az ember inkább találkozót szeretne rendezni és megkérdezni, hogy emlékszenek-e még reá, mikor együtt vertük le az utcákon a villanykörteket és agyaggal tapasztottuk be az utcai villanycsengők gombját? Dehát feleségek lettek. Külön lakosztályban laknak és a dada délelőtt 11 óra 22 perckor beviszi hozzájuk a babát. Azután öltözködés, korzó, jour, szindarab próba stb.

Ne méltóztassanak kérem azt gondolni, hogy én szerintem csak az a feleség, aki éjszaka fon és nappal mos, közben, úgy szórakozásképpen harisnyát foltoz a pubinak. Nem; ezt én nem mondom. Akinek módja van, csak körözözzék, járjon színházba, kereveten heverve olvasson regényt, irodalmi vágyát elégítsék ki az újságok furdóli hírei, forogjon társaságokban, de azért legyen

kelni fogja, mert ez a tárcá tartott vissza attól, hogy megcsókoljam. Hallgassa csak.

... A fiatal piktor hengegve beszélte el legutóbbi kalandját:

— Nem esábitottam én a leányt a csókra. Hanem mikor átmentünk a bálteremből a cukrászdába, a sötét folyosón, alig öleltem magamhoz, már az ajkámhoz tapadt az ajka. Magától jött ez a csók, mint ahogy magától kinyílik a virág, tavasszal.

— És elhervadt ősszel, — vágott közbe, szinte bosszusan az öregedő agglegény, Réthy Gida, aki valaha a legtehetségesebb fiatalok közül való volt s aki ma, már semmire se tudván menni, a züllés útján van — igen, elhervadt ősszel. De ti persze tavasszal nem gondoltok őszre. Pedig jó lenne ám. Mert hátha ez a leány is abból a csókból egy életre szóló vallomást olvasott ki? Hátha ez a csók jelentette számára az életet és az ebben való csalódás a halált?

— Légy nyugodtan öregem. Nem jelentett az nekünk semmi egyebet, mint a kínálózó alkalom felhasználását. S olyan nagy bűn lenne egy rongyos kis csók? Vagy te talán sohse csókolált meg senkit?

— Dehogyan nem. Nagyon is sokat. Egész addig, amíg egy csók tönkre nem tett engem is és azt a másikat is. Ó csak meghalt — de én elzüllytem. Ez a csók is mulatság közben csatant el. Igaza van Tolsztojnak, hogy a tánc és zene nélkül kevesebb bünt követnének el az emberek. Valami majálison voltunk. A tánc után sétálgattunk egy kicsit az erdőben. A mama hátul kullogott, okos mamák szokása szerint (legalább ők ilyenkor azt hiszik, hogy okosak) alkalmat adva a fiataloknak, hogy esetleg házasságról is

csevegjenek. Persze, a legtöbb fiatal ur nem házasságról, hanem szerelemről cseveg ilyenkor. Én is erről beszéltem és az első kínálózó fordulómal persze én is megcsókoltam a lányt. Az első csók után több is jött. A menyországbán éreztem magam. Hanem egy szép reggelen csak levél jön a kislányomtól. Minden sorából a levélnek már kiáradt a legrajongóbb szerelem. Mintha valami fehér angyali lélekben egyszerre lángolt volna fel a legtisztább érzés. Valóságos evangéliuma volt az a pár sor egy ártatlan tiszta leánylélek szízi megnyilatkozásának.

De én mást olvastam ki a levélből. Azt, hogy ez a leány a nyakamba akarja magát varni. Hohó, ebből nem eszik! Majd kiábrándítom én magamból, ha belém van habarodva. Elvégre jól esett vele csókolódnom, de hogy elvegyem? No hiszen, egyéb se kellene. Csak nem vesz el az ember olyat, akit esküvő előtt össze-vissza csókolhat!

— És másnap, mikor újra találkoztunk, könnyelműen, nevetve mondtam neki, hogy ne vegye valami nagyon komolyan ezt a szerelmet. Az egész csak bál hangulat volt, jól mulattunk egymással, punktum.

— És eszébe se volt, hogy elvegyen?

— Ugyan, édes, a házasság csak nem nekem való! Egy ilyen kóbor, kezdő, koldus piktornak! Mit gondol? A nyomorúság tönkretenné a tehetségemet, tönkretenné mindkettőnk életét.

Mintha meggyőztem volna, mikor elbucsztam, mosolyogva mondta:

— Hát csak bolondság volt! Álom, játék! Vége van! Holnap már nem is gondolok rá... És másnap csakugyan már nem is gondolok rá. Én pedig azóta se tudok másra gondolni.

mégis feleség és anya, a szó igaz és nemes értelmében. Csak az a kár, hogy az ilyen modern feleségek és mű-anyák vajmi ritkán azok. A modern élet — és erre alkalmas minden helyzet és anyagi állás nyújt a maga korlátai között — nem hagy nekik erre időt, vagy ha hagy is, akkor unatkoznak ebben az időben.

Itt vannak a feministák. Harciasak és haladók. Kivánnak jogokat, beleszólást országos ügyekbe, hivatal viselést. Nagyon szép dolog. De megint szépséghiba esett valamin. Reá van arra manapság kényszerítve a nő, hogy jogokat követeljen, mert állapota nyomasztó a társadalomban? Annyira vagyunk már, hogy képviselőség nélkül nem lehet megélni? Gondolják, hogy megállják a helyüket a szenvedélyek viharában érdemlegesen és nők lesznek akkor is, ha szétbontott hajjal, kivörösödött arccal kiabálva állanak a fényes asztalok mellett? És fognak tudni szerepelni minden időben? Vagy az idők is legyenek figyelmesek és eseményekben alkalmazkodjanak a hozzájuk? Sem a fizikumuk, sem a felkük nem idevaló. Az egész mozgalomnak nem a legösszetettebb kritikája-e és a mérlegelésnél nem főképpen figyelembe veendő dolog-e, épen az a mód, amelylyel a szülfrazsettek követelik az igazságot? És tegyük föl, hogy makacs kitartásuk sikerül, megkapnak mindent, odaállanak a gyűlések asztalaikhoz, szónoki padokba és ha ügyük nem sikerül majd, akkor is föl fogják gyújtani a postaszekrényeket vagy Londont? A föltevés helyes. A kiindulási pont most is az ügyért való lelkesedés, akkor is az lesz, ha az életben harcolnak majd, mert akkor is csak a meggyőződés vezetheti őket azon úgy iránt, amelyet magukévá tettek.

Nem lesz nőesség, nem lesz női lélek, a melynek épen azért, mert finomabb és fölhevüléseben fektelenebb, gyöngeségei is vannak. Nem a rossznyelvűség mondatja velem, de szeretem a „szűkebb körü 500-as női előkészítő-bizottságok”-at. Mennyi intrika, feltékenység, ugratás, egymás háta mögött való tárgyalás és micsoda kicsinyes dolgok, melyek miatt puskaporos lesz a levegő! Vannak a női természetnek inkább megfelelő működési terek, ahol lehet boldogulni és nem veszítenek el semmit, illetve nem veszítenek el — mindent. Olyan rideg lesz ma-holnap az élet, hogy maradjon meg egy kis idealizmus és ne sirjon az esztétika. Ha mindenki küzd, előbb-utóbb bábeli torony kezd majd épülni, a hol a munkások nem értik meg egymást, pedig a munka után edes volt mindig a pihenés!

A Palánkai Dalárda zászlószentelése.

A Palánkai Dalárda az elmúlt vasárnap tartotta 30 éves fennállásának emlékére zászlószentelési ünnepélyt.

A szép ünnepélyre már előző napon nagyszámban érkeztek a vendégek kocsin, vonaton és hajón.

Legiljabb Szemző István, vármegyénk nemcsak dalás és rövid idő alatt népszerűséget szerzett — de valóban agilis főispánja, felhasználta ezt a szép alkalmat, hogy őszinte barátságát és igaz érdeklődését a palánkaiak és járásuk iránt dokumentálja és dr. Szabovljevits Dusan kísérme-gyei főjegyző, dr. Frank Mihály árvaszéki elnök és Rittinger Rezső főispáni titkár kíséretében a palánkaiak nagy öröme részvételével az ünnepélyen. A főispán és kísérete f. hó 5-én délután érkezett Palánkára, hol az ünnepelő dalárda és rengeteg néptömeg fogadta a vendégeket. Martonházai Marton István, a Palánkai Dalárda elnöke, üdvözölte a főispánt és kíséretét, mire a főispán megköszönte a fényes fogadtatást. Erre az elnök

Az a pár csópp vér, mely odatapadt az arcomra, mikor ráborultam a halottra, az mintha beszívárgott volna az agyamba s kiölt volna onnan minden egyéb gondolatot...

— Úgy-e, szép a tárcája? Nekem nagyon tetszik.

— Eh, ostobaság! Husz korona kellett, hát megírtam. Hazugság az egész! Meg azután ki mondta magának, hogy én nem veszem el.

— Azt senki, de azt most említ először, hogy el akar venni.

— Igen el, mert szeretem az örülésig és mindenre képes vagyok magáért!

— Mindenre? Meg a házasságra is? Nem, edes Béla, ezt nem kívánom. Egy csók kedvéért ne menjünk mi is tönkre.

— Maga csak gunyolódik. Nem szeret és sohasem szeretett.

— Lehet.

— Akkor jobb, ha nem látjuk egymást többé.

— Jobb...

A leány mosolyogva fogott vele bucsuzóra kezét, csak amikor a férfi léptei elhangzottak már a folyosón, akkor tűnt el arcaól a mosolygás s könnyes szemmel, végtelen szomorú tekintettel nézett ki az ablakon a szürke ködbe, melybe úgy érezte, örökre beleveszett a kedves férfi dalias alakja.

S míg nézett, nézett ki a szomorú őszi alkonyatba, keze gépiesen gyűrte össze a kezében tartott papírlapot.

— Ostoba tárcá!

S odakint az író is ilyenfélélt dörmögött, míg tázosan telhajtotta gallerját és sietett a kávéházba.

a vendégdalárdákat köszöntötte, mire a zombori, majd a kulai iparosdalárda élénkelte mottóját és kocsira ülve zeneszó mellett vonult az egész tömeg a községbe, melynek élén az önk. tüzoltóság haladt zenekarával. Dicséretére válik a rendezőségnek és a palánkai polgárságnak is, hogy kocsit bőven. Az útvonalat zászlok és két szép diadalív díszítette. Az utcákon tömérdek kíváncsi nép állott sorfalat.

Este fényes fátylasmenet vonult hosszú sorban, két négyzetet is megkerülve a zászlóanyának a Kaszinó mellett levő lakása elé, ahol első sorban az ünnepelő dalárda köszöntötte a zászlóanyát, majd Kardos Pál karnagy, polg. isk. tanár szép szavakban méltatta a dalt és köszöntötte a zászlóanyát. Utána a vendégdalárdák adtak szerenádát, majd rendben visszavonultak a Duna-szállóba ismerkedni, hol azonban kevés volt a hely és így a Vig-szállóba vonult a vendégek többsége.

Vasárnap d. e. fel 9 órákor díszközgyűlés volt a Duna-szállóban. Az összes dalárdák élénkeltek a himnust, mire marthonházi Marton István üdvözölte a vendégeket és a gyűlést megnyitotta. Tolnay János polg. isk. tanár a palánkai kaszinó-, Zakkay polg. isk. igazgató a Tisztviselők és Önk. Tüzoltók nevében üdvözölte a jubiláló dalárdát. Dr. Bunda Róbert palánkai ügyvéd kimerítően ismertette a jubiláló dalárda 30 éves múltját, alapítását, elnökeit, igazgatóit, karmestereit és eddigi működését. Szép szavait a díszközgyűlés lelkesen megtapsolta.

D. e. 10 órákor vonult a fényes menet a zászlóanyához és a r. k. templomba. A zászlóanyát legifj. Szemző István főispán vezette. A szentelést Schröder palánkai plebános mondotta és a szentelést is ő végezte. Sztmisa alatt Gausz kántortanító vezetésével vegyeskar énekelt. A szentelést a templom előtt felállított díszes sátorban a zászlószentelések beverése következett. Innen ismét menetben a Kaszinóba vonult a menet hol a zászlóanyára a tiszteléseket fogadta.

Délután 1 órákor közömb volt.

Már ama körülmény, hogy maga a főispán is lerándult Palánkára a megyei urak élén, sok küldöttséget vonzott s így a bankett is látogatott volt.

Ebéd alatt a főispán mondta az első felköszöntőt a Királynak. A közönség a himnust énekelte. Felköszöntőt mondtak a zászlóanyára marthonházai Marton Istvánnak, az elnökre, vendégekre, dalárdákra, karnagyokra stb.

D. u. 5 órákor a dalárdák összkara próbát tartott az áll. polg. iskola udvarán, majd Palánka nevezetességét tekintették meg.

Este a Kaszinó összes helyiségeiben és gyönyörű udvarán hangversenyek a dalárdák. Megjelent az apatini, zombori- és kulai iparosdalárda és Ujvidékről mindkét dalárda. A szabadkai, kulai és zombori kaszinóegyleti dalárdák küldöttségileg voltak képviselve. A palánkai dalárdának egy gyönyörű ezüstserleget ajándékozott a jubileum emlékére a dalárda kitűnő elnöke, míg a vendégdalárdák, Tolnay tanár tervezetében, egy díszes ezüst plaquett-et kaptak emlékül. Hangverseny után két teremben szölt a nóta, perült a tánc, s bár kevés volt a hely, mégis reggelig tartott a mulatság.

A búcsúzó vendégek tisztelére d. e. 11 órákor a Dréher-szállóban halpapríkást adott a jubiláló dalárda s az apatiniakat hajóra kísérve elfogytak az idegenek Palánkán, csak egy szép nap emléke tartja a szíveket megszállva meg igen sokáig.

Hirek a megyéből

Bácsbodrog vármegye közigazgatási bizottsága e hó 4-én tartotta rendes havi ülését legifj. Szemző István főispán elnöke alatt. Dr. Spitzer István megyei főorvos jelentése szerint a fertőző betegségek mindenütt apadóban vannak. A vörheny (scharlach), mely egész éven át nagy rémülettel töltötte el a lakosságot, a múlt hóban alábbhagyott, amennyiben 71 megbetegedésből 31 meggyógyult, 8 meghalt, ápolás alatt maradt 32. Turján a számarhurut nagy mértékben lépett fel; az ottani ovodát bezárták. Vitányi József p. ü. tanácsos a közadokról, Sztankovits György műszaki tanácsos a közutak állapotáról tettek jelentést: A kula-bácskereszturi tvh. közút 1316—11465 km. szakaszának kiépítése 1 km. hengerelés kivételével befejeztetett és a közforgalomnak ktadott. — A kula—hódsági tvh. közút 11.465—26.440 km. szakaszán a földmunka kész, az alapkö 6 km., a kavics 4 km. hosszban ki van fuvarozva, úgy, hogy a kőanyag beépítése legközelebb lesz megkezdhető. — A veprődi vasúti állomáshoz vezető tvh. közúton a szükséges kőanyag kifuvározatott, annak beépítése nagy erővel folyamatban van, úgy hogy ezen utépítés e hó végéig lesz befejezhető. — A pince—verbázi tvh. közút 0—21.086 km. szakaszán az utépítési munkák lassan haladnak előre, miért is vállalkozó cég annak nagyobb erővel való folytatására és a kőanyagok sürgős szállítására hivatott fel. — Pető kir. s. tantfőgyelől és végül Gramling Kornél kir. ügyész terjesztették elő jelentéseiket.

Fodor Mihály kir. tanácsos, pénzügyigazgató m. csütörtökön kezdte meg 6 heti szabadságát. A szabadságidő alatt Vajna József p. ü. tanácsos helyettesíti.

Zombor. M. szerdán indult a zombori felső kereskedelmi iskola ifjúsága külföldi tanulmány utra, amelynek célja a Német-birodalom nagyobb városainak tanulmányozása. A tanulmány uton, mely 3 hétig tart, 20 ifju vesz részt. Az ifjúságot 3 tanár: Prokopy Imre, Krump Vilmos és Szauer Sándor vezeti.

Uj zombori albiró. A király Villy Mihály zombori törvényszéki jegyzőt albiróvá nevezte ki a zombori törvényszékhez.

Tanárok áthelyezése. A közoktatásügyi minster dr. Nagy László temesvári főreáliskolai tanárt a zombori állami főgimnáziumhoz és Xantus Gábor zombori állami főgimnázium tanárt a temesvári állami főgimnáziumhoz helyezte át. — Az ujvidéki állami kath. főgimnáziumnak négy tanárt helyezi el a kultusminister egyszerre — négy felé. És pedig: Hauszka Mártont Pancsovára, Hofmann Mátyást Lőcsére, dr. Piukovics Sándort Besztercebányára és Szabó Lajost Losoncra. Ujvidékre két tanárt helyeztek: Bál Jeromost Lőcséről és Engyel Ferencet Máramaroszigetről.

Ujvidék. Ministeri elismerés. A belügyminister dr. Demetrovits Vladimir kir. tanácsos polgármesternek „az aviatika fellendítése körül odaadó buzgalommal kifejtett hathatós közreműködéséért” teljes elismerést fejezte ki.

A bajai postahivatal egy rendkívül munkás és közbecsült hivatalnoknőjét, özv. Mok Zoltánnét, a múlt hó végén ösztörtölődött körülbelül 100000 K-ás csekkforgalom alkalmával egy lelketlen ember ezer K-val megkárosította. A rendőrség legerélyesebb nyomozása sem vezetett e-ideig nyomra, úgy, hogy a hatalmas hiány a károsult uriaszonyt a levonásokkal évek hosszú során át érzékenyen érintené. A bajai kereskedők humanitására vall tehát az, hogy a legszelebbebb körben gyűjtést indítottak a hiány pótlására s az eredmény már eddig is meglepő. Csatlakoztak ehhez a helybeli takarékok és bankok is, amelyek tisztviselői leginkább tudják megérteni az ilyen könnyen előfordulható ráfizetéseket.

Véres szerencsétlenség történt a napokban a Bajától alig negyedórnyira levő pörbolyi vasútállomás közelében. Egy szerencsétlen munkás Mészáros Mihály vasúti mozgó-őr, aki két hét előtt esküdött menyasszonyának örök hűséget, került a vonat kerekéi alá és meghalt ott a vasúti sinek között.

Vasúti baleset Bácsalmáson. Nagy riadalom volt a napokban a bácsalmási pályaudvaron. Az 5312 sz. Kiskunhalasról Zomborba menő személyvonat egy III. osztályu kocsija még ki nem derített okból kisiklott és felborult. A kocsiban utazott Fenyvesi Péterné kis csecsemőjével és Rehák Ilonka katymári lakosok, akiknek kisebb ütődéseken és az ijedtségen kívül semmi bajuk nem történt. A kisiklás miatt 3 kocsit leakasztottak és azok visszahagyásával a vonatot tovább küldték.

Tanítók dolga. A vármegye közigazgatási bizottságának legutóbb tartott ülésén Stefanovits Kuzman felsőkaboli községi tanító ellen „tanítás eredménytelensége” címén, Stefanovits Mária turjai közs. óvónó ellen pedig a felsőbb hatósággal szemben tanusított renitencia miatt elrendelték a fegyelmi vizsgálatot. Ugyanezen az ülésen döntöttek az óbecsei hitfelekezeti tanítók visszatartott járandóságai dolgában is. Mint annak idején lapunkban is megíródtott, az óbecsei hitfelekezeti tanítók törvényes fizetésekiegészítését sem a község, sem az egyházak nem akarták fizetni, egyik a másikra hárította a fizetési kötelezettséget és így a szegény tanítók két szék között a pad alatt maradtak. A közigazgatási bizottság most úgy döntött, hogy a fizetési kötelezettség a hitfelekezethez terhel. A tanítókra nézve azonban nem az a fő, hogy melyik kasszából, hanem az, hogy végre-valahára már megkapják a járandóságukat.

Adán a napokban halt meg Rubinstein Manó egykori kereskedő, aki 103 évet élt.

A palánkai községház vételét a vármegye közgyűlése jóváhagyta.

Kerény községben Székely Sándor elhalálozása következtében megüresedett jegyzői állásra Rózsa Dezső körtvélyesi jegyzőt választották meg.

Péterrève. A szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsa nagy péterrèvei ember felett ítélt, akik ravasz hirtangal két bácskai gazdát szedtek rá, s több ezer K erejéig megkárosítottak. A bíróság Deli Ferenczet három rendbeli csalás miatt két évi börtönre és 15 napra átváltoztatható 150 K pénzbüntetésre, Kancsár Mihályt, Dávid Jánost és Dávid Istvánt pedig hat-hat hónapi börtönre ítélte.

A bajmoki rendőrség fizetésemelését megtagadta a községi képviselőtestület. A rendőrök föllebbezték a vármegyéhez, mely a határozatot megsemmisítette, s a rendőrök fizetését 720 K, a rendőrvetetőt 900 K-ban állapította meg. Hasonló határozatot hoztak a jánosalmi, bácskossuthfalvai, kumbajai és bajai rendőrök ügyében is.

Jóváhagyott alapszabályok. A militicsi községi haladóparti kör és a dávodi községi gazdakör alapszabályait jóváhagyta a belügyminister.

Topolya. A polgári iskola átvétele végre megtörtént. E hó 4-én d. e. a polgári iskola rajtermében megjelentek dr. Fratricsevits István főszolgabíró, Császár Péter ny. főbíró, az építőbizottság elnöke, az előjáróság, Fekete Endre

jegyző, az építőbizottság tagjai, Krétsy főmérnök, Fehér Jenő mérnök és Prohászka József vállalkozó. Krétsy főmérnök a többszörösen eszközölt vizsgálat alapján készített műszaki jelentést és az átvételre vonatkozó javaslatát felolvasta, amihez úgy a vállalkozó, mint a bizottság többszörösen hozzájárult és végre az összes tételekre vonatkozólag megegyeztek. A javaslat és a hozzászólások alapján felvett jegyzőkönyvet az előjáróság, a bizottság tagjai aláírták. A vállalkozó köteles a kisebb hiányokat és a szükséges kijavításokat a tanév megkezdése előtt elkészíttetni s ezzel a polgári iskola építésének hosszan vajúdo ügye véglegesen lekerül a napirendről. — Karusz János tótkomlói lakos f. évi március havában Szeghegy, Bácsfeketehegy és Topolya községekből körülbelül 200 munkással leszerződött a báró Guttmann-féle uradalomban végzett répakapálási munkálatokra. A mult hét végén, mielőtt a munkálatokat befejezték, Karusz János vállalkozó minden bucsu s nélkül, hogy munkásainak a még járó napszámokat kifizette volna, ott hagyta őket. A munkások feljelentést tettek.

Bácska és Baranya vizsálya. A Dunának ama szakasza, amely Bácsbodrog és Baranya vármegye között folyik, 35-40 évvel ezelőtt medret változtatott. Régi medre azóta a Duna egyik holt ágát képezi és helyenkint, így Apatin község alatt is annyira megszükkült, hogy alacsony vizállás mellett kiszárad. A Duna medrének megváltozásából a leghetlelenebb közigazgatási és bírósági helyzetek származtak. Így a bácsbodrogmegyei Apatin nagyközséggel töltés segélyével szervezett összefüggő ugynevezett Weinspitz egykori szigeten igazán abszurd állapotok állanak fenn közigazgatási és bírósági, nemkülönben pénzügyi szempontokból. Dacára annak ugyanis, hogy az egykori sziget, amelyen egész kis falu lakossága telepedett meg, 5percnyire fekszik a községtől és közte, valamint Baranyamegye között a Duna főága folyik, mégse tartozik Bácsmegeyhez, hanem közigazgatásilag a baranyamegyei Kopács községhez tartozik, amely a Duna tulsó partjától légvonalban 25 kilométernyire fekszik. Az apatini járásbírósalakai odalátzanak a telepre, mégis a dárdai járásbírósalak illetékes, amely legalább 40-50 kilométernyire fekszik tőle. Természetesen törvényszéke és pénzügyigazgatósága a 60 kilométernyire fekvő Pécsent van. Apatin község lakosai már ismételtén kérték ennek a tarthatatlan állapotnak a megváltoztatását, de eddig eredménytelenül. Most ismét nagyobb küldöttség keresi fel ez ügyben az illetékes minisztériumokat.

Hirek

Mezey Zsigmond kir. tanácsos, kulai kir. közigazgató, e hó 14-én hazaérkezik a Tatrából, a hol egészségének helyreállítása végett több hetet töltött és újra átvési irodájának vezetését.

Uj szegedi főügyész. A király dr. Szász Iván tordai törvényszéki elnököt szegedi főügyésszé kinevezte.

Áthelyezés. Ötvös János óbcei járásbíró az igazságügyminiszter saját kérelmére törvényszéki bírói minőségben Szolnokra helyezte át.

A kulai visszatartott póttartalékosok családjainak támogatására — 35 család részére, összesen 2300 Kt utalványozott ki a pénzügyminiszter.

Esküvő. Urnauer János (a kulai Zöldkert-vendéglő új tulajdonosa) július 15-én d.u. tartja esküvőjét Zeiss Teréz kisasszonnyal, Kulán.

A cservenkai ág. hitv. ev. egyházközség az egybehívandó országos zsinat képviselőiül a bácska ág. hitv. ev. egyházmegye teljes elnökségét választotta meg egyhangulag és pedig: Wágner G. Adolf, újverbázi főesperest, Dedinszky János, dunagözlői lelkész, alesperest, dr. Lebach László egyházmegyei főfelügyelőt és Kiss Gyula, overbázi jegyző, felügyelőt.

Tizenegy állásra 785 pályázó. Ujpesten tizenegy tanítói és tanítónői állás üres és a 11 állásra nem kevesebb mint 785 pályázat érkezett.

Óverbász. Szalonszki János overbázi 13 éves béresgyereket egy ló, itatás közben, úgy megrúgott, hogy rögtön meghalt. Hétfőn boncolta dr. Balog Dezső overbázi közs. orvos a szerencsétlen fiút dr. Balassa zombori törvényszéki orvos és Petneházy János kulai kir. járásbíró jelenlétében.

Tömeges „doktorrá“ avatás. Ötszáznyolcvanötzöt fogtak kezét m. szombaton délen a budapesti tudományegyetem dísztermében a rektor, négy fakultás dékánja és száztizenhét doktorrá avatott egyetemi polgár. A tanév utolsó szombatján 117 ifjú ember távozott az egyetem falai közül dr. betüvel gazdagabban, dagadó büszkeséggel, bizó reménységgel. A 117 közül óriási többség a jogász: 103, kiket részben a jog, részben az államtudományok doktorává avattak. Kilenc ifjú ember a filozófia doktora lett, négy az orvostudományoké és csak egy a teológiáé.

A DMKE közgyűlése. A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület a napokban tartotta meg közgyűlését Szegeden. A szokásos ünnepségek mellőzésével folyt le a közgyűlés, mert az egyesület érdemes ügyvezető elnöke: Perjessy László, két nappal a közgyűlés előtt hirtelen elhunyt. Emlékét jegyzőkönyvileg örökítették meg. Helyébe Scossa Dezsőt választotta meg a közgyűlés. Scossa Dezsőben jeles erőt nyert az egyesület, mert Scossa évekig működött mint tanfelügyelő az ország különböző részében, jól ismeri a délmagyarországi viszonyokat és nagyszabású munkatervvel szándékozik tovább fejleszteni az egyesület tevékenységét. A közgyűlés megállapította a számadásokat és a költségvetést és elhatározta, hogy a jövő évi közgyűlést Budapesten tartja meg.

Eladó állami ménék. A m.kir. állami ménék ménanyagának osztályozása illetve selejtezése a következő napokon fog megtartatni, ugymint: Nagykőrösön jul. 15-én, Kiskunorozsmán jul. 16-án, Baján jul. 17-én, Versecen jul. 19-én, Békéscsabán jul. 21-én, Debrecenben jul. 25-én, Szatmárnémetiben jul. 26-án. A menteleposztályoknál, a jelzett napokon kislejteztet, tenyésztesre még használható ménék mindjárt a helyszínen el fognak adatni.

Miképp védekezzünk a villámcsapás ellen? Egy természetrajzi folyóirat útmutatásokat közöl arra vonatkozólag, hogy a villámcsapás ellen miképp lehet védekezni a legcélszerűbben. A villám útjában rendszeren olyan levegőrétegeket és tárgyakat használ fel pályáján, melyek a lehető legkisebb ellenállást fejtik ki. Ha tehát például házat ér, akkor ércrészeket fog kiválasztani arra, hogy azokon végigfutva, a földbe furódjék. Már most ott, ahol biztos hatású villámharító révén nem történt gondoskodás a villámcsapás ártalmatlanná tételére, vihar idejében nem szabad fémtárgyak közelében tartózkodni és főleg nem szabad ércből készült függőlámpák és csillárok alatt állni.

Panasz a község köréből.

Tekintetes Szerkesztőség!

Sziveskedjek alábbi panaszomnak b. lapjában helyt adni.

Ugy tudom, hogy a szabadban való fürdés a csatornában csak megjelölt helyeken van megengedve. Ez nagyon helyes intézkedés, csak arra nem ügyel fel senki, hogy miként fürödnek az emberek. A verbász-kulai múút a legforgalmasabb utunk. A kulai nagyhid körül vígan fürödnek az emberek, csak az a baj, hogy Ádám-kosztümben cselekszik ezt meg felnőtt férfiak s így állnak a parton fügefalevel nélkül... Az ilyen szemérmelen embereket rendőrségük figyelmebe ajánlom. Csak egyszer büntessék meg őket: akkor majd találnak meg otthon olyan ruhadarabot, mely a fügefalevelet is pótolja. Tisztelettel Egy verbázi

A háziállatok csontlágylulása.

Az állategészségügyi jelentések szerint ez évben is igen sok malac pusztul el csontlágylulásban. A beteges a foszfor-savas mész hiánya. A csontok nem elég kemények, a malacok e miatt sýnlódnak és pusztulnak el. Ugy szoktak ellene védekezni, hogy foszfor-savas meszet etetnek velük, de ez nem pótolhatja a takarmányokból esetleg hiányzó foszfor-savas meszet, ellenben a takarmányban levő foszfor-savas mész sokkalta könnyebben emészthető. Eppen ezért újabb időben igen nagy súlyt helyeznek arra, hogy a rétek és legelők fűterméseinek foszfor-sav és mész tartalmát műtrágyákkal emeljék, mert azt tapasztalták, hogy a foszfor-savas meszben gazdag talajon olyan takarmány terem, amelynek foszfor-sav és mész tartalma van. Ezirányban Németországban végzett

kísérletek bizonyítják, hogy a szuperfoszfáttal megrágyázott retről lekerülő szénában 60-80 százalékkal emelkedett annak foszfor-savas mész tartalma. A rétek műtrágyázása tehát nem csupán a szena mennyiségét fokozza, hanem minőségére is rendkívül kedvező befolyással van, mert az ilyen rétekről nyert szena ásványi anyagokban gazdagabb lesz, az abból táplálkozó állatok egészségesebbek, gyorsabban fejlődnek. Arról persze nem is beszélünk, hogy a takarmányból a műtrágyázás következtében bőven terem, s nem kell az állatot koplaltatni.

2744 tkvi 1913

Póthírdetmény.

A kulai kir. járásbírósalak mint tkvi hatóság ezennel közhírré teszi, miszerint az újverbázi takarékpénztár r. t. végrehajtatonak Milutinovits Ráda végr. szenvedő elleni 12000 K s jár. iránti végr. ügyében a 2442 913 sz. a kibocsátott ár. hírdetményben az overbázi 1512 sz. betétben A 1-2 sorsz. ingatlan a 2434 K kikiáltási árban **Overbász községhezánál 1913 július 29-én d.u. 3 órájára** kitűzött árverés az 1881. LX. tc. 167. §-a alapján Saborszky Ede budapesti cég végrehajtató érdekében is 5540 K tőkekövetése s jár. kielégítése végett megtartatni fog. Kulán, a kir. járásbírósalak mint telekkönyvi hatóságnál 1913 június 13.

PETNEHAZY kir. járásbíró

4378 sz. 1913

Pályázati hírdetmény.

Szentfülöp községben lemondás folytán megüresedett **II. írnoki állásra** pályázatot hírdetek.

Az állás javadalmazása előleges havi részletekben fizetendő évi 720 K.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen, születési bizonylattal felszerelt kérvényüket hozzám **1913 augusztus 31-ig** annál is inkább adják be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Hódság, 1913 június 29.

2-3

Rumbach tb. főszolgabíró

3298 sz. 1913

Pályázati hírdetmény.

A zombori járáshoz tartozó **Körtés község**nél leköszönés folytán megüresedett

községi jegyzői állásra

pályázatot hírdetek s felhívom az állást elnyerni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **1913 július 21. napjának déli 12 órájáig** nyújtsák be.

1. Törzsfizetés a községtől 1040 K.
2. Az 1904 XL. tc. alapján járó áll. fizetés-kiegészítés 476 K.
3. 3 kat. hoid 741 öföld haszonélvezete, mely föld után az adót a község fizeti (84 K).
4. Természetbeni szabad lakás.
5. A szükséges fűtőanyagnak a házhoz való ingyen szállítása.
6. A szabályrendeletileg megállapított magánmunkálati díjak.

Zombor, 1913 július 7.

Veszelinovits szolgabíró

4497 sz. 913

Pályázati hírdetmény

Bácskossuthfalva községben elhalálozás folytán megüresedett

1-ső írnoki

s esetleges előléptetés folytán üresedésbe jövő **II-ik írnoki állásra július 25-iki** határidővel pályázatot hírdetek.

Az előbbi állás javadalma 1000 K fizetés és 100 K lakbér, az utóbbi 1000 K fizetés.

Topolya, 1913. július 5.

Dr. Fratricsevits István főszolgabíró

Nyugodtan alhat,

ha fehérműje egész éjjelen át ASSZONYDICSÉRET" mosókivonattal van beáztatva, mert ez a szer a legrövidebb idő alatt nagy könnyűséggel önmaga oldja fel a szennyet s másnap gyorsan és fáradság nélkül lehet a ruhát SCHICHT „SZARVAS" MOSÓSZAPPANNAL vakító fehérre mosni, mert az „ASSZONYDICSÉRET" és a SCHICHT „SZARVAS" MOSÓSZAPPAN úgy fehéritenek, mint a nap!

25000 koronával szavatolunk a SCHICHT SZARVAS MOSÓSZAPPAN és az „ASSZONYDICSÉRET" mosókivonat tisztaságáért.

Még álmában sem

képzelteti el, hogy mennyi vesződséget és mennyi fáradságot takarít meg, ha az „ASSZONYDICSÉRET" mosókivonaton és SCHICHT SZARVAS MOSÓSZAPPANON kívül semmiféle más mosószert nem vesz. Ez esetben mindig jó árút vásárol mérsékelt áron és kiméli egyrészt a ruháját, másrészt nem pocskolja el a háztartási pénzt.

25000 koronával szavatolunk a SCHICHT SZARVAS MOSÓSZAPPAN és az „ASSZONYDICSÉRET" mosókivonat tisztaságáért.

Divatáruház a Menyasszonyhoz

Mrgyanov Zefta, Kula (Stein gépk. házában)

Nagy választékban:

női és férfi fehérneműek

Jégszekrényből teavaj kilója 3-60 K
Prágaiszonka kilója 6 K. Sajtok. Málnaszörp.

Fűszer és csemege kereskedés

Festék, lakk-árúk gyári lerakata
Asztalosoknak és mázolóknak külön árkedvezmény!

ACSANSZKI ÉS GRUITY KULA (A JÁRÁSBÍRÓSÁG MELLETTI ÚJ ÜZLETHÁZBAN)

744 sz. 913

Hirdetmény.

Felsőköböl községe a Karlóczyai komphoz vezető úton létesítendő

2 drb. fahid és egy dobogó

építési munkálatainak biztosítására írásbeli versenytárgyalást hirdet. Az építési költség 8395 K 90 f-rei van előirányozva, melynek 5% át ajánlattevő bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letétbe helyezni tartozik. Az óvadékkolt bánatpénz az ajánlatához nem csatolható s a pénz után a községtől kamat nem követelhető. Az ajánlatok 1913. július 12-ig adandók be, későbbi érkezők vagy távirati értesítések figyelembe nem vétetnek. A közszállítási szabályrendeletben foglalt intézkedések feltétlenül kötelezők. Fentartja magának a község azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül — tekintet nélkül az ajánlati összegre — vállalkozót szabadon választhasson, — aminek eredményét a község annak idején közölni fogja.

Tervek, költségvetés és árlejtési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Felsőköböl, 1913. június 26.

Zsivánov Péter
bíró

Szaghmeister János
jegyző

795 sz. 1913

Sztapár község

Árlejtési hirdetmény.

Sztapár község képviselőtestületének 37 sz. kgy. 1913. határozattal 1793-14 K költségvetési előiránnyal a község ház és melléképületének javítására nézve 1913. július 17. napjának d.e. 9 órára versenytárgyalást hirdet.

Az erre vonatkozó költségvetés és árlejtési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Sztapár, 1913. június 25.

Milits Szvetozár
jegyző

Tomity Gyura
bíró

1341 sz. 913

Árlejtési hirdetmény.

Felsőköböl község hivatalos helyiségeinek, iskolának és óvodának fűtésére az 1913-1914. évre szükségellendő mintegy

100 erdei öl elsőrendű kemény tüzifa

szállításának biztosítására ezennel nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.

Felhívtnak ajánlattevők, hogy ebbeli ajánlatukat 1913. július 12-ig alulírott községi elöljáróságnál adják be, mert elkésztett ajánlatok és távirati értesítések figyelembe vételni nem fognak.

A közszállítási szabályrendeletben foglalt intézkedések feltétlenül betartandók. Fentartja magának a község azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül — tekintet nélkül az ajánlati összegre — vállalkozót szabadon választhasson, aminek eredményét a község annak idején közölni fogja. Kötelesek vállalkozók bánatpénz fejében 200 Kt készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban a község pénztárába letétbe helyezni.

A szükségellendő tüzifa anyag 1913. szept. 1-ig szállítandó. Az árlejtési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Felsőköböl, 1913. június 26.

Zsivánov Péter
bíró

Szaghmeister János
jegyző

Roburcipők

ifju Kovács J. I.-nél, Kula

3262 sz. 1913

Versenytárgyalási hirdetmény.

KULA község hivatalos helyiségei, jegyzői és plebánok 1913-1914 évre járó **failetmény és szén, illetve kokszállításának** biztosítása céljából 1913. július 31-ig benyújtandó írásbeli ajánlatok alapján versenytárgyalást hirdet.

A szállítandó fa mennyisége 80 öl, minősége száraz, rothadástól ment I. oszt. gyertyán, avagy I. oszt. cserhasáb tüzifa és egy waggon (100 mm) I. oszt. gázkoksz, avagy poroszszen.

A szállítandó fa, koksz vagy szén érkeztetik vasuton vagy hajón a kulai rakodókhoz, honnan rendeltetési helyére való elszállításáról a község gondoskodik, míg felrakásolásáról a vállalkozó saját költségén tartozik gondoskodni. A felrakásolás akként történik, hogy a felrakásolandó hasáb fák végén 2 méter magas keresztirányú állítandó fel, s a közte levő üres rész 2 méter magasságig hasáb fával töltendő ki.

Szállítás határideje 1913. szeptember 15. Ajánlatok Kulan értendőek, akár érkezik a tüzifa és szén vasuton, akár hajón.

Egy nagyon jó karban lévő, alig használt

ZONGORA

480 koronáért eladó.

Ezen zongora Ószivácon özv. Jovanovits Mladenné házában megtekinthető.

Az esetleges írásbeli ajánlatok Laitner Zsigmond bankigazgató nevére Orosháza intézendők. 2-3

KOVANDA SEBESTYÉN

kefe, ecset és messelőkészítő KULA

Kereskedőknek

árajánlattal készséggel szolgál

Pongrácz A. Sándor

úrissabósága

KULA (Ferenc József téri bérpalotában)

Magyar, angol és skót gyártmányú szövetszövetkezők nagy raktára

Trebtscher Endre

asztalossága, Kula Árpád út 972

Ajánlja

legújabb divatu butorraktárát

Kereskedőknek is

árajánlattal szívesen szolgál

FAJ BORAIM

50 litertől kezdve eladók. Hordót kölesön adok.

Walter József, bortermelő

6-10

GÖZMOSÓ

fehérnemű és vegytisztító intézet

KULA a kir. bíróssággal átellenben

SZÓTER ANTAL

Stein Ignác

szoba- és címfestő

Kula (Szt-László utca)

Bánatpénzül készpénzben vagy biztosítéképes értékpapírokban az ajánlati összeg 10% - a 1913. július 31-ig a községi pénztárnál leteendő.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A szállítás odaitételese felett döntő községi képviselőtestület részére fentartatik azon jog, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árára való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Kula, 1913. július 5.

1-2

Előljárásság

Levélpapír ujdonságok

a Berkovits-nyomdában Kula

MED. UNIV.

Dr. LUKITS MIROSLAV

FOGORVOS

Fog- és szájbetegeket fogad 8-11 és 2-5

TELEFON 139

ZOMBOR

Zarándok-u 10

A LEGKÉNYESEBB

ízlelt is kielégítőleg készít férfiltönyt, felöltőt, angol és magyar szövetszövetkezőkből

Treuer Péter férjiszabó, Kula postával szemben

Villa-csillárokban

feltűnő szép ujdonságok!

Reklám árak!

Furssik Fános cégnél, Kula

BISCHOF FERENCZ

férfiszabó-üzlete Kulan Szövetraktár

Tex János és fiai

épület és bútorasztalosok

KULA Deák Ferenc utca 1336

Készítenek háló, ebédlő, uriszoba, könyvtár-szekrény, üzleti állványokat stb.

Rajzokkal és árajánlattal szívesen szolgálnak.

Ifj. Ábel József angolszabó

KULA (a kir. bírósság átellenében)

Fágonmunka megegyezés szerint

I. II. III. oszt. kivitelben

Öltönyök mérték után divatos kivitelben 30 K kezdve

Braun Simon

kárpitos, kocsifestő, mázoló és cím-festő

KULA (Szent-László utca)

Meghívásra vidékre is megy

HARISNYAKÖTÉST

és javítást

Fehérneművarrást

elvállal és gyorsan végez

Arth Magdolna

Kula Petőfi-utca 1524 hámsz.